

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt VII. De ritibus, qui tolerari possunt in his, qui ex Schismaticis, vel paganismo, aut alia secta ad fidem Catholicam veniunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

cani sub utraque specie. Quintò, Eucharistia præbenda est etiam pueris statim post baptismum. Sextò, Sacerdoti non licet filio, vel filia, vel affini vel consanguineo cuiunque Eucharistiam potrigere. Septimò, Eucharistiam ad ægrotum in extremis laborantem non licet deferre. Octavo, Eucharistiam in nos receptam ad stomachum non descendere existimatur, sed statim per omnia corporis membra diffundit. Nonò, licet Sacerdoti sacrum facere supra librum quempiam Evangeliorum, si desit altare quodeunque.

De extrema Unctione.

PRimò, oleum infirmorum à Sacerdote fingituri quodam modo conficitur.

De Sacramento Ordinis.

PRimò, nullam habent rationem ætatis in sacris Ordinibus tradendis, ideo ipsi pueros quadrimos, vel quinquimos promovent ad sacros Ordines. Secundò, promovendi ad sacros Ordines Diaconatus vel Sacerdotii, nubunt cum virgine, qua mortua non transeunt ad secundas nuptias. Tertio, non negant sacerdotium illi, qui alias est idoneus, quamvis defectum corporis patitur. Quarto, constituti in sacris Ordinibus ad certas horas Canonicas, nisi Monachi, non obligantur. Quintò, mos est illis, qui volunt creari Episcopi pacifici cum Patriarcha de pretio.

De Sacramento Pœnitentiæ.

PRimò, actus particulares non sunt de essentia Confessionis. *Pœnitio.* Quanta sit potestas Patriarchæ, quam possit aliis communicare circa forum conscientie?

De Sacramento Matrimonii.

PRimò, Matrimonium potest dissolvi à Patre sponsi, si eam duxerit quæ Patri non probeatur: hoc idem potest Pater sponsæ. Secundò, Matrimonium sine Eucharistiæ sumptione nullum habetur. Tertio, Pater sponsæ potest propria auctoritate eam alteri viro tradere, nisi ejus sponsus sive vir absens, intra certum temporis spatium appareat. Quarto, Patri & filio non licet in uxorem ducere matrem & filiam, & è contra, nec licet duobus fratribus contrahere cum duabus sororibus, seu fratri & sorori cum fratre & sorore. Quintò, Matrimonium viduarum, quæ attingunt sexagesimum annum, adulterium est censendum. Sextò, idem sentiunt de quadrigamis, ac proinde omnium horum liberos illegitimos censendos esse. Septimò, sponsalia nullius sunt roboris, si intra duos annos non contraxerint, & parentes utriusque sponsi possunt sponsalia irritare, ob quamlibet causam. Octavo, repudium conceditur ob multas causas, etiam privatis propria auctoritate, ut si non inveniatur virgo, vel si consummato matrimonio mulier insaniat: & vir potest repudiari, si curet ut uxor adulteret, &c. Nonò, repudiatis licet nubere cum aliis. Decimò, obstetrices ut immundæ habendæ viginti diebus si invenerint mulierem partientem masculum, si verò feminam quadraginta diebus, quo tempore arcendæ sunt à communione.

Pœnitioes. Undecimò, quid de illis, qui post repudium nupserunt, & an filii possint promoveri

ad sacros Ordines? Duodecimo, an liceat nubere cum Schismaticis? Decimotertio, quousque se extendat potestas Patriarchæ circa dispensationem in gradibus prohibitis?

Nonnulla loca sacre Scripturæ pravè intellecta, & alia quædam ad eandem sacram Scripturam spectantia pravè etiam adjecta.

PRimò, asserunt legendum esse, *Hoc est Sacramentum Corporis*, &c. Secundò, Christus cum docuit viro non dimitendam uxorem, excepta fornicationis causa, idem est ac si docuisset, adulterium esse legitimam causam uxoris dimittendæ, & alterius ducendæ. Tertio, qui dicuntur fratres Christi in Evangelio, filii sunt Joseph ab alia uxore, quam antea habuerat, procreati. Quarto, Maria Magdalena Simeonis leprosi filia fuit, Annæque Matris Mariæ soror. Quintò, Apostoli non intellexerunt Christum esse verum DEUM antequam Spiritum sanctum accepissent. Sextò, Caiphas in Christum credidit, & Episcopus creatus Josephus secundus est vocatus, qui edidit librum Proverbiorum, & historiam Machabæorum, &c.

Circa mores, & alia diversi generis.

PRimò, menstruata non admittuntur ad ingressum Ecclesiæ, nec ad Sacramentum Eucharistiæ, nec extremæ Unctionis. Secundò, quidam homines appellati *Albi*, quoad habitum & alia quædam exteriora Turcicos ritus observant. Tertio, jejuniū ob mortis periculum non est violandum. Quarto, non est jejunandum diebus Sabbathinis & Dominicis. Quintò, Apostolica sanctione cautum est, ne quis Christianus comedat quippiam occisum à leone, nedum sanguinem, & suffocatum. Sexto, ob mortis periculum licet negare Christum. Septimò, licet mentiri officiosè, & ad celanda operè bona. Octavo, non est aliquis ad religionem admittendus, sine suorum superiorum consensu, ut parentum vel dominorum, et si servus si libertate donatus. Nonò, status Matrimonialis non est inferior virginali. Decimò, Mulieres viro junctæ in numero Sanctarum Virginum adscribendæ, si cum suis maritis honestè vixerint, &c.

C A P V T . VII.

De ritibus, qui tolerari possunt in his, qui ex Schismaticis, vel paganismo, aut alia secta ad fidem Catholicam veniunt.

Quamvis Ecclesia Catholica una sit, de qua *Beatus Ignatius* optime beatus Ignatius Epistola ad Philadelphos; *Una est, inquit, Ecclesia, quam suis sudoribus & laboribus fundaverunt Apostoli à sinibus terræ usque ad fines in sanguine Christi.* Apostolorum verò instituta, decreta, & ritus non iidem fuere apud omnes. Nam licet Apostolorum sanctiones aliquæ sic fuerint editæ, ut ad omnibus Christi Fidelibus pariter servarentur, ut pura Symboli Apostolicum, alia tandem pro ratione loci & temporis, sic ab illis sunt statuta, ut non omnes iidem

illisdem legibus ac ritibus adstringi voluerint, quos alicujus privatae causae occasione, caeteris locis praescripserint: ut de Idololatriis, de quibus Apostoli, & cum ipsis Paulus diversa dederunt praecipia Syriae, ac Ciliciae populis, ut constat Act. 15. & 16. Diversa vero Paulus Corinthiis, ut patet 1. Corin. 8.

Ad. 15.
& 16.
1. Cor. 8.

S. August.

Neque vel in minimo laedi fidem vacui Ecclesiarum conseruandis sancti Patres tradiderunt. In primis Augustinus Epistola ad Januar. 11. 8. *Hac est commendata regula, ut faciat unusquisque quod in ea Ecclesia, in qua reperitur, inuenit.* Unde haec idem ad Januar. Epist. 119. *Mirer sancti, quod ita voluerit, ut de his, quae variè per diversa loca observantur, tibi aliqua scriberem: cum & non sit necessarium, & una in his saluberrima regula retinenda sit, ut qua non sunt contra fidem, neque contra bonos mores, & habent aliquid ad exhortationem vitae melioris, ubicunque institui videmus, vel instituta cognoscimus, non solum non improbemus, sed etiam laudando & imitando sectemur, si aliquorum infirmitas non ita impedit, ut amplius detrimentum sit.* Hæc Augustinus. Gregorius lib. 1. Epist. 4. item hæc ad Leandum Episcopum Hispanensem in eandem sententiam scribit: *In una fide nihil est, ut sancta Ecclesia consuetudo diversa.*

D. Greg.

Quae licet apud Graecorum & Orientium nationes plures sint ritus, atque diversi inter Coptos, Syros, Maronitas, Aethiopes, Armenos, atque inter Christianos alios, quos prudenter ratione diversarum gentium Apostoli instituerunt; non ob id religio Christiana dicitur, si diversi ritus in Oriente, atque in Occidente retineantur: circumdata est enim Ecclesia Dei mira varietate, quae potius ejus pulchritudinem ornat & auget, quam orthodoxae fidei contrarietur. Quare mos est Catholicae Ecclesiae, ab Apostolorum tempore indutus, ut unaquaeque Provincia seruet ea, quae à suis Apostolis, & à legitimis Successoribus accepit. Quare admonet D. Hieronymus in Epist. 28. velus finem, *Traditiones Ecclesiasticas, praesertim, quae fidei non efficiunt, ita esse observandas, qualiter à majoribus tradita sunt, nec aliorum consuetudinem aliorum contrario more subverti.* Advens: Ita unaquaeque Provincia abunde in suo sensu, ut praecipia majorum leges Apostolicas arbitretur. Unde testè consuevit Ecclesia, haereticorum, Schismaticorum, aut etiam Gentilium ritus tolerare, qui cum ratione, atque fide divina non pugnant. Nec solum Ecclesias, quos à diversis Apostolis ritus, moreque imbibebant, tenuisse competimus, sed etiam, quae apud Gentes superstitioso cultu impiè agebantur, eadem expiata sacro ritu ad pietatem transulisse, ut latius supra, dum de prudentia ministrorum ageremus, & praeter ea, quae ibi ex Patribus notauimus.

S. Hieron.

Inert alios Gregorius Thaumaturgus, ut auctor est Gregorius Nyssenus, *Oratione de vita S. Gregorii Thaumaturgi, Gentilium ferias superstitionibus cumularas, in festa ac celebritates sanctorum Martyrum commutavit, ut his verbis Gregorius Nyssenus significat dicens: Descendit rursus ad urbem, & omni circa regione undique peragrata, atque perlustrata, addit amentum, & quasi corollarium studij erga numen diuinum instituebat, apud omnes ubique populos sanciens, ut nomine eorum, qui pro fide decertaissent, dies festi, atque solennes conuentus celebrarentur. Cumque alij in alium locum corpora Martyrum deduxissent, per anniversarium circens ambitum congregati, letabantur in honorem Martyrum ferias agentes.* Et paulo post: *Cum animadvertisset, quod propter corporis voluptates, simplex &*

Thom. à Iesu Oper. Tom. I.

imperitum vulgus, in errore simularum permanceret, quo maxime id quod praecipuum est, interim in eis effugeretur, nempe ut vanis superstitionibus relicto ad DEUM converterentur, permisit eis, ut in memoriam sanctorum Martyrum sese exhilararent, & oblectarent, atque in letitiam effunderentur.

In eodem sensu Theodoretus de Gentilium feris in honorem Martyrum piè sanctèque translatis, hæc addit: *Dirutorum templorum materia, atque martyrum excitatis, expiata est: suos enim mortuos Dominus noster in templa pro Diu vestris induxit: ac illos quidem cassi gloria, vanisque reddidit, suis autem martyribus honorem illum dedit. Pro Pandio, & Diasio, hoc est, Iovis, Liberique patris similitudinibus, Petro, Paulo, Thoma, Sergio, Marcello, Leontio, Antonio, Mauricio, aliisque sancti Martyribus solemnitates populari epulo peraguntur. Ea quippe licentia, qua Deorum delubra in Ecclesias Christianorum sunt laudabiliter commutata, alij quoque ritus Gentilium à nobis benedictionibus expiati diuino sunt cultui consecrati. An non id Apostolorum exemplo? Nonne Paulus Athenis cum esset, superstitionis aram Ignoto DEO dicatam, super quam impietatis videntur cadebant, in veri DEI cultum (quantum licuit eo tempore) mira quadam prudentia visus est transulisse? Rursus si qua idolo immolata essent, non vetuit idem Apostolus manducare, nisi cum ex carne, frater infirmus scandalum pareretur: Omnia quidem, inquit, sunt munda, sed malum est homini, qui per offendiculum manducat. Extingendo autè pensus iam diu superstitioso idolorum cultu, cum omnis simul cessare videatur occasio offendiculi, cur aliquibus ex illis uti non liceret, cum praesertim non privato usu sed communis totius Ecclesiae consuetudine aliquid commune cum Ethnicis usurpatur? Quae vero huius ritus, qui à recta Fidei regala discrepant, vel à ratione dissentiant, tam in Schismaticis, sive Haereticis, quam in aliis infidelibus, etiam Ethnicis, non faciliè erit unicuique discernere.*

Et ut re ita gravi & difficili lucem aliquam afferamus, oportebit specialem praecipua aliqua tradere, sive talia demonstraè principia, quibus aperitè dignosci possit, qui ritus cum naturali ratione, aut fide divina non conveniant, aut qui ab his dissentiant, ac proinde qui tolerandi, qui vero omnino rejiciendi & expiandi sint.

Ea est potissima pro ritibus discernendis regula, ut quando id commodè fieri potest, Apostolica Sedes consulatur, maxime si subijta & rationabilis dubitandi occasio. Si tamen Romanus Pontifex non ita faciliè adijci possit, tunc ex sequentibus capiendis de rituum puritate tam inter Ethnicos, quam inter Schismaticos ad Ecclesiam venientes, erit iudicandum.

1. Si ille ritus nationibus aliis, sive Ecclesiis, quae communionem retinent cum Catholica Ecclesia sit ab eadem permissus,
2. Si ritus ille non pugnet cum naturali & recta ratione, praesertim inhumanitatem, (qualis erat olim Romanorum, quo damnatos feris obiciebant) inhonestatem, ut totius corporis nuditas, vel si alij actus inhonesti, & turpes etiam inter conjuges publice fierent: ac demum ea omnia, quae humanae vitae politiam offendunt, abolenda & exterminanda sunt, & cogendi Barbati, ut non belluino, sed humano more vivant.

3. Ritus omnes instituti ad protestandum aliquod dogma fidei contrarium, omnino sunt delendi. Ita Armeni, ut profiteantur Dioscori errorem, unam tantum naturam in Christo asserentis, cum celebrant, vino aquam non iunifcant, & idem etiam censendum erit de quocunque alio

T

signo,

signo, sive nomine cuiuslibet erroris protestativo. Ut Monophysitæ cognomen, de quo hæretici olim gloriabantur, ut etiam nomine ipso unius in Christo naturæ post unionem assertores viderentur, ut refert P. areolus verbo *Monophysitæ*: qui etiam de Monothelitis asserit, hanc eos sibi appellationem usurpasse, ab una tantum voluntate & actione divina, quam ipsi Christo temere tribuebant. Nec solum cognomina à re ipsa, sive à dogmate hæretico derivata supprimenda sunt, sed etiam ea omnia, quæ ab hæresiarchis, quorum se profitentur sectatores, descenderunt, sicut & Jacobitarum, & Severianorum, aliorumque similium, qui à Jacobo, & Severo hæretico denominationem acceperunt. Quare cum multi ex Nestorianis Catholicæ Ecclesiæ adjungantur, anathematizatis Nestorii nomine & erroribus, Chaldaei Orientales appellati sunt.

4. Ritus omnes & legalia veteris legis, si eo sine retineantur, ut lex vetus observetur, omnino damnanda sunt. Nam de fide est, omnia veteris Testamenti legalia, caeremonias, sive præcepta post Evangelij promulgationem omnino extincta esse, & non solum mortua, sed & observantibus fore mortifera, ut definitum est in Concilio Florentino. Dixi, si eo sine legalia retineantur, ut lex vetus observetur, quia licet hac ratione damnata sit legalium observatio; tamen si non eo sine & respectu observentur, sed tantum materialiter (ut dici solet) licita est & permixta aliquarum veteris Testamenti legalium (non ut legalia sunt) observatio, ut supra latius observavimus, dum de Abyssinorum circumcissione ageremus. Ex his fit, olim apud Orientis Ecclesias non immerito fuisse in usu, ritum Sabbatum observandi, & hodie etiam apud Græcos & Ruthenos illicitum reputatur Sabbato ac Dominico die jejunare, quod aperte colligitur ex *Epistola* D. Ignatii ad *Philippenses*, & ex Concilio Gangrensi, atque Apostolorum Canonibus. Ille tamen ritus, vel observandi Sabbatum, vel non jejunandi in Orientali Ecclesia indutus est, ob hæreticos Simoniacos in Oriente ortos, qui mundum (à cuius creatione DEUS Sabbato requievit) opus ejus esse negabant, tum quia divinitus afflati Apostoli prænoscebant futuros quoque hæreticos in Oriente Manichæos, Eustachianos, Marcionistas, Lampetianos, & Messalianos, qui in Paphlagonia apparuerant, qui quidem Sabbato simulatè jejunabant in contumeliam resurrectionis Christi, cui resurrectioni à vespera Sabbati (ut ait Magnus LEO Pontifex in *Epistola lxxxj. cap. 1.*) initium constat adscribi. Porro, quia in Occidente eadem causa non erat, nec illa hæresis vigeat, prohibitum non est, quin ipsa die Sabbati alium ad finem jejunare, laborare, sive à carnibus abstinere cum laude possent.

Ritus colendi Sabbatum.

S. Ignatius.

Leo Mag.

Turrianus.

Videndus est doctissimus Turrianus *lib. 7. in cano. Apostolorum*, & Baron. *Tomo primo Anno Christi 57. cap. 203.*

Hodie vero ritus colendi Sabbatum, tanquam diem festivum manet apud Abyssinos, apud Græcos verò & alios Orientales, licet Sabbatum non observent, in eo tamen sicut nec in Dominica die nefas dicunt jejunare.

Deinde apud Orientales Ecclesias mos est, & ritus consuetudine receptissimus, quem veluti præceptum strictissimè observant, non ut à lege veteri dimanantem, sed ex Apostolorum decreto, quo si ignorantia ducti existimant ad hanc etiam teneri observantiam, non considerantes id adversus idolorum cultores latum fuisse, qui immolatum, & idolothyrum edebant; aut calicem,

quem Apostolus vocat Dæmoniorum, bibebant; servandum autem esse, sicut & à Catholicis servatur, decretum illud ubicunque inter gentes, quæ Idola adorant, immolantia sunt. Porro eo decreto immolantia, non autem reliqua fuisse prohibita gravissimi testes sunt Patres quamplurimi Orientalis Ecclesiæ: quare hæc observantia nec Græcis, nec Ruthenis interdicitur.

5. Ritus & consuetudines circa Sacramentorum administrationem examinandi sunt. Primo, an peccent in substantia, id est, circa tria illa substantialia requisita ad conficiendum Sacramentum, scilicet materia, forma, & ministro. Deinde, an contraria sint præceptis divinis à sacra Scriptura, vel à traditionibus Ecclesiæ emanatis circa eorum administrationem, tunc enim similes ritus omnino erunt extirpandi; tolerandi verò, si tantum præceptis ac sanctionibus juris positivi & canonici prohibeantur. Qui verò speciatim abrogandi, & qui permittendi, facilius constabit, si breviter per Sacramenta singula dicaturamus.

De Baptismo.

Itaque quod ad Baptismum attinet, Græci utuntur hac forma *Baptizetur servus Christi*, quæ approbata est ab Ecclesiâ Catholica in Concilio Florentino in unione Græcorum: si tamen hac forma Græci schismatici utantur, existimantes formam apud nos usitatum non esse validam, in hoc à Catholica & orthodoxa fide dissentiunt. Deinde ritus, qui apud Græcos etiam, & Ruthenos, aliasque nationes servatur, ut Baptismus fiat integra corpus immersione, Baptismi substantiam non variat, sive enim immergendo semel, aut bis, aut tantum capitis perfusione, ut in Occidentali Ecclesiâ, aut tantum aspersione baptizetur quis, parum interest, quia utrobique re idem est.

Græcorum circa Baptismum.

Apud Coptos ritus est praxi usurpatus, ut etiam ratum non habeant hoc Sacramentum, ne quidem in extrema necessitate, si ab alio quam à Sacerdote conferatur, idque præcise in Ecclesiâ, etiam si baptizandus periclitetur: sed mos hic expressè pugnat cum decreto Concilii Florentini, ac cum Ecclesiæ antiqua traditione, quibus statuitur hoc Sacramentum administrari posse à laico, sive vivo, si femina tempore necessitatis, quamcunque sectam illi profiteantur, sive Gentiles, Judæi, aut hæretici sint, modo habeant proposum faciendi, quod Ecclesiâ Catholica, in administratione Baptismi facit, tenetque Baptismus, quocumque loco, sive in Ecclesiâ, sive extra illam conferatur.

Coptorum.

Mos est etiam apud ipsos, ut parvulis etiam in vitæ periculo existentibus nulla ratione ante quadragesimum diem Baptismi Sacramentum conferant. Imo & aliquando ad annum & ultra solet differri, qui etiam intolerabilis est, quia præceptum divinum suscipiendi, aut conferendi Baptismum, maxime obligat necessitatis tempore: ac necessitate reclusa, irrationabilis est consuetudo Baptismi tempus ultra annum, tam in pueris, quam in adultis prorogare, seclusa tamen necessitate jure divino non est præfixum tempus parvulorum Baptismo.

Coptorum mos est, & aliorum quoque Orientalium statim à Baptismo parvulos chrisma- re, oleoque sancto ungere in fronte, in pectore, in juncturis, & in renibus, qui ritus laudabilis est, & antiqua Ecclesiæ caeremonia, ita tamen, ut non credant Christivatis usum esse de substantia Baptismi,

Baptismi.

Baptismi, ut falso sentiunt Armeni, apud Alphonsum de Castro, verbo *Baptismus*: sine huiusmodi enim unctione consistit vera Baptismi ratio, ut constat *Joan. 3.* illis verbis: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, &c.* Unde & usus Ecclesie obtinuit, ut in casu necessitatis Baptismus administraretur sine unctione, & absque aliis ceremoniis.

Pueris statim ac sacro Baptismate abluuntur, Eucharistia ferè apud Orientales confertur: sed in hoc retinet antiquum Ecclesie usum, approbatum à sancta Synodo Tridentina *Sessione 21. cap. 4.* de qua optime Paulinus Nolæ Episcopus in *Epistola ad Severum fratrem* hoc carmine scripsit:

*Inde parens sacro ducet de fonte Sacerdos
Infantes nives corpore, corde, habitu:
Circumdansque rudis festis altaribus agnos,
Pura salutaris imbuit ora cibis.*

Quod si exstiterit Eucharistie Sacramentum necessario parvulis ita post Baptismum conferendum, turpiter errant, contra prædictam Synodum Tridentinam, & ideo in hac parte corrigendi & instrudi erunt.

Jacobitæ.

Jacobitæ, in eo & alii ex Orientalibus ferro candenti figuram crucis in fonte baptizatis imprimunt. At si ipsi hoc ritu & cæremonia loco aque in baptismo utantur (ut refert Bernardus Luxemburgensis existimantes verba illa Joannis Baptiste apud *Matth. c. 3.* Ego, inquit, baptizo vos in aqua, illi autem vos baptizabit in Spiritu sancto & igne, accipienda esse de igne materiali, pessimè errant, cum hæreticis Manicheis, & Selencianis, ut auctor est D. Augustinus *lib. de Hæres. c. 59.* Si vero post abluitionem aque, ac post alta ad substantiam Baptismi requisita, baptizati crucis imagine in fronte, ut omnibus confiter de religione, quam profitentur, sive alio honesto sine tignentur, consuetudo potius laude quam vituperio digna videtur.

Matth. 3.

Denique circa Baptismi ritus illud se offert memorandum apud Abyssinos, dum in festo Epiphaniæ, ut laus refert Francisc. Alvaresio, benedicto prius aquarum stagno, trina immersione tam mares quam feminæ, præmissa forma Baptismi, quæ tantis rebaptizantur: qui ritus in usu est (ut Posselinus docet in *Commentario de rebus Moscoviticis*) ad religionem spectandam apud Græcos Orientales. Error tamen hic, quantum conjicere possum, à Novatianorum hæresi ortum habuit, qui falso existimantes, non esse in Ecclesia potestatem reconciliandi lapsos, ut illi sine spe non remanerent, alterum Baptismum Abyssini admittère, ut ex eodem Alvaresio non obscure colligitur.

Abyssini.

At non desunt, qui Abyssinos excusandos credant, quia id non tam rebaptizandi gratia, quam in honorem Christi Domini baptizantis faciunt. Ita Romæ interrogati aliqui ex Abyssinis ipsis responderunt.

Circumcidunt etiam pueros Baptismi tempore, tam Abyssini, quam Cophti, quorum ritus in hac parte quantumvis ipsi non tam religionis, quam honoris causa facere contendunt, minimè obaltiarum Ecclesiarum scandalum tolerari debet.

De ritibus circa Confirmationis Sacramentum.

Aliqui ex Ecclesia Orientali simul cum Baptismo Sacramentum Confirmationis conferunt, ut de Abyssinis affirmat Zagazabus filius gentis Episcopus, in *libello*, quem in Lusitania, de *Thom. à Iesu Oper. Tom. 1.*

fide & religione Abyssinorum edidit. Divus quoque Augustinus in *Quasi Novitiam. q. 42. g. 2.* viter quæritur de corrupta Ægyptiorum & Alexandrinorum consuetudine, quorum Sacerdotes audebant Confirmationis Sacramentum administrare; sed tunc examinandi sunt ritus, qui Baptismi tempore adhibentur, an sufficient ad conficiendum hoc Sacramentum.

Primum constans est apud Catholicos de fide tenenda sententia, ad Confirmationis Sacramentum, de necessitate Sacramenti saltem requiri, ut Chrisma sit ex oleo olivarum (quod nos solemni Episcopi consecratione conficitur.) Quamvis non desint graves Auctores, qui etiam de necessitate Sacramenti, ut balsamo esset admixtum, requirerent: quod vero oleum sit consecratum ab Episcopo, ut probabilis tenet opinio, non requiritur necessitate Sacramenti.

Forma vero substantialis his verbis definitur: *Signo te signo Crucis & confirmo te chrisma salutis in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Ad formam etiam rediunt, quod confirmandus chrismate in fronte signetur, quamvis Romanus Catechismus hoc ad cæremonia extirpandas, & quasi de præcepto tantum necessarias refert videatur. Minister hujus Sacramenti ordinarius est Episcopus, extraordinarius vero & tempore necessitatis, ex commissione tamen summi Pontificis, est quilibet simplex Sacerdos, ita colligitur ex Florentin. à quo etiam ex summi Pontificis delegatione chrisma potest consecrari.

Cætera vero, ut quod confirmandus manu in maxilla ab Episcopo cædat, quod fiat hoc Sacramentum in die Pentecostes, cæremoniae sunt, quæ non ad substantiam Sacramenti spectant.

His igitur stabilitis, facile erit judicare, an ritus, qui post Baptismum celebratum interveniunt, sufficienter materiam, formam, & ministrum hujus Sacramenti, saltem necessitate quam vocamus Sacramenti, continent; nam tunc non erit Sacramentum Confirmationis iterandum.

Ex quibus apertum fit, Sacramentum Confirmationis à Presbytero collatum irritum esse. Quare Gregorius XIII. Pontifex Max. in quadam Synodo suo tempore apud Maronitas celebrata, ei qui Synodo præsidebat injunxit, ut qui in illis regionibus à simplici Sacerdote erant confirmati, si vellent, possent iterum ab Episcopo chrismaris si tamen scandalum timeretur, non oportere Confirmationem reiterari; & si nullum esset Sacramentum, tamen cum non sit de necessitate salutis, ob scandalum securè præmittendum. Eamque hujus rei summus Pontifex reddit rationem, quia etsi Florentinum in unione Armenorum doceat posse presbyterum ex Papæ dispensatione confirmare, quod Ecclesie Calaritanæ concessit D. Gregor. *lib. 3. Registri Epist. 26.* hanc tamen Apostolicam dispensationem non legimus Ecclesie Hierosolymitanæ, (cui Maronitæ substant) collatam esse: idcirco à Presbytero chrisma collatum irritum est.

De Sacramento Eucharistie.

Jacobitæ & alie nationes orientales sæpè Eucharistiam impubesibus, maxime altari ministrantibus, absque prævia confessione conferunt: qui ritus irrationabilis est, & non tolerandus in his, qui conscientia alicujus culpæ lethalis habent: ita colligitur ex *Trid. Sess. 13. Can. 11.* Quare vera sententia Theologorum tenet, esse de jure divino præ-

Jacobitæ.
Ritus
circa SS.
Eucharistia apud
Orientales.

praeceptum conficiendi ante Eucharistiae sumptionem, nisi alias sacerdoti celebranti desit copia confessoris. Sunt & alii ritus circa Sanctissimam Eucharistiae ministeria in usum apud Orientales, quos si attentè considerentur, omnes ferè ab Apostolorum doctrina, vel traditione in illas emanarunt nationes. In primis, Ecclesiae primitivae usus de quotidiana communione usque adhuc in multis Orientalium servatur nationibus, quae utinam aequè & antiquam Christianorum consuetudinem, & eorum circa hoc Sacramentum reverentiam, & fervorem imitentur.

Deinde omnibus etiam laicis, non solum apud Orientales, sed & apud Graecanas nationes Eucharistiae Sacramentum sub utraque specie confertur: quam fuisse olim in Ecclesia receptam consuetudinem luculenter docet Conc. Constantinense Sess. 13. Et quamvis similis ritus ibi postmodum permissus sit ab Ecclesia, in Ecclesia tamen Latina iustissimis de causis laicis prohibitus est communicandi ritus sub utraque specie; quare nationes Orientales, quae Ecclesiae Catholicae manus, obedientiamque dederunt, pederentim accendae sunt à communione sub utraque specie, cum id tanti faciat Tridentina Synodus Sess. 21.

Tertio, verus mos erit illius primitivae Ecclesiae, quo Christianis permittebatur Eucharistiam propriis manibus acceptam vel in Ecclesia statim sumere, aut illam domum asportare, sumptionemque in aliud tempus opportunum differre: illud tamen erat discrimen inter viros, ac feminas; quod illis nudà manu Eucharistiam tangere erat permittam; his verò prohibitum erat manum nudà, sed interamine nitido utebantur, quod *Dominicalis* vocabatur; ut in Conc. Anathodorense expressè legitur *Can. 36. & 39.*

Ritus verò iste Eucharistiam propria manu domum asportandi (teste Baronio *Tom. primo Annal. Anno Christi 57. c. 149.* ideo fuit potissimum introductus, quia cum olim minus liceret ad sacras synaxes tempore persecutionis, Christianos in unum coire, ut qui quotidie de vita periclitarentur, quotidie Eucharistiam sumerent, (secundum quod ait Cyprianus *Epist. 56. Considerantes se quotidie calicem sanguinis Christi bibere, ut possint & ipsi propter Christum sanguinem fundere*) ideo fuit concessum, ut cum in Ecclesia, vel aliis locis abditis Missae peragerentur, Fideles non solum ibi communicarent, sed Eucharistiae particulas à Sacerdote acceptas domum ferendas sumerent, quas reverenter asservatas singulis diebus summo mane jejuni participabant.

Plura sunt de huiusmodi consuetudine Patrum testimonia. Eam docent Tertull. *lib. 2. ad uxorem cap. 3. S. Cyprian lib. de Spectacul. & lib. de bono patient. Greg. Nazianz. Oratione in funere Gorgoniae D. Basil. in Epist. ad Caesariam Patriciam, Hieron. Epist. 50. August. ser. 252. & alii Patres apud Baronium *Tom. primo anno Christi 57. à cap. 248. & Bellarm. tertio Tom. de Sacram. lib. 4. cap. 4. & Augustin. quinto*: alique graves Auctores scribentes de Eucharist. Sacramento. Hæc autem consuetudo, teste Baronio, cum communis fuerit & Orientali & Occidentali Ecclesiae, in Occidentali usque ad Conc. Caesaraugustanum perduravit, in quo *Can. 3. in Hispania hæc consuetudo abrogata fuit. In eo enim Canone legitur, Eucharistiae gratiam, si quis probatur, acceptam non consumpsisse in Ecclesia, anathema sit in perpetuum. In Orientali vero Ecclesia etiam post dicta tempora adhuc ejusmodi consuetudinem viguisse, plura exempla de-**

clarant, quæ in *Prælo spirituali* habentur descripta.

Quarto, in itinere etiam secum Eucharistiam ferre aliquando concessum fuisse (tantum enim erat tunc Christi Fidei sumptus) S. Ambrosius in *Oratione funerali fratris sui* scribit, ubi de Sartyro scatre agens, id manifestè significat: Testatur id ipsum Gregorius *Dialog. lib. 3. cap. 36. de Maximiano Episcopo Siracuse, & ejus sociis Eucharistiam secum portantibus, dum mare Adriaticum navigarent. Eam quidem consuetudinem apud Ecclesiam Orientalem alicubi etiam viguisse temporibus. Alexandri Papæ tertii. Alia sancti Laurentii Episcopi Dublinensis in vita ejusdem sancti Laurentii Episcopi cap. 8. apud Surtium *Tom. 6. die 14. Novembris, testatur: in quibus hæc leguntur: Quatuor Sacerdotes cum magna turba hominum, transire comperunt, qui Eucharistiam (sicut tunc moris erat pluribus) secum pro viatico, ac seuro ducere itinere publicè deferbant. Hæc ibi.**

Hic etiam mos pelevens videtur inter Orientales usque ad nostræ tempora. Hic autem ritus in Occidentali Ecclesia solum remansit apud summum Pontificem, qui in itinere Eucharistiam publicè, atque honorificentissimè ante se gestat. Ea vero fuit causa, ut olim tam Clerici quam laici, in itinere Eucharistiam secum portant, quia cum hoc Sacramentum viatico in sit, ac hominibus quibuscumque in mortis articulo necessarium, prudenter olim fiebat, ut tam Clerici quam laici, ob mortis pericula, quæ in itinere se offerbant, maxime persecutionis tempore, secum in itinere conficiendo deferrent, ne, si illis mori contingeret, viatico privarentur: Et quamvis hæc consuetudo, & majoris hujus Sacramenti reverentiam, hodie tantum apud summos Pontifices fuerit conservata: apud Orientales vero non video alicubi fuisse damnatam, nec auferem Evangelii ministros, in illis regionibus, aut aliis infidelium provinciis convertentes, si imminente mortis periculo secum viaticum, occultè tamen, deferrent, condemnare.

Quinto, Eucharistiam quoque absentibus defecti mos fuit apud antiquos, qui etiam hodie manet apud Orientales aliquos, S. Irenæus *Epistola ad Victorium Papam apud Euseb. lib. 5. histor. Eccles. cap. 24. testatur* moris fuisse Papam mittere aliis Episcopis Eucharistiam in signum pacis & communionis, Dionysius etiam Alexand. in *Epistola ad Fabium apud eundem Euseb. lib. 6. hist. cap. 36. ait* Serapionem in extremis agentem accepisse Eucharistiam missam per puerum à Sacerdote tunc domi egrotante.

Sexto, ritus Graecorum consecrandi in fermentato approbatus etiam ab Ecclesia, ita tamen, ut potior sit in azymo, ut fit in Ecclesia Latina.

Septimo, Armeni, & Orientales alii non miscent in sacrificio Missæ aquam vino. Quod si hoc faciunt, ut proficiantur Eutycheris hæresim, unam tantum naturam in Christo agnoscentis, manifestus est & intolerabilis error; si verò hoc fiat, vel quia non existiment esse de necessitate Sacramenti, vel in significationem alicujus Christi mysterii, fortè tolerabilis esset consuetudo, quia hæc aqua mixtio, ut optimè probat Franciscus Suarez *tertio Tom. in tertiam partem Disput. 45. sect. 2. tantum est de necessitate præcepti, præcepti, inquam, humani tantum. Quare cum hæc caeremonia non pertineat ad Sacramenti substantiam, potest ab Ecclesia dispensari. Tamen urgendi sunt Armeni, ut præcipit Concilium Florentinum, ut sese cum universo orbe conformet.*

Octavo,

Octavo, Mustum ex uvis maturis expressum in rigore est sufficiens materia consecrationis calicis. Ita tenet cum D. Thom. 3. parte quaestione 74. art. 8. communis Doctorum sententia: & colligitur ex cap. cum omne crimen, de consecrat. dist. 2. ubi dicitur, Si necesse fuerit, posse hortum in calice exprimi, & aqua misceri, & ita confici. Unde Aristot. quarto Meteor. cap. 10. Mustum vocat vinum recens, licet non sit purum & satis coctum, quia nondum separatus aqueus humor, flos, & fex, quæ per decoctionem vini secreti solent. Idem etiam censo de musto expresso ex uvis passis, ut moris est apud Abyssinos: quare in huiusmodi musto conficientes non peccant. Quod si ab hoc ritu tanquam minus convenienti live potius indecoro retrahantur iucant, ferendi sunt, si aliter fieri non possit.

De Sacramento Ordinis.

PRIMO, ritus apud Orientales nationes usitatus ordinandi pueros ante rationis usum, licet non sit contra fidem, imprimatque characterem Ordinis sacri, etiam in hac ætate, irrationalis valde, & ideo extirpandus, si ferat illarum nationum conditio.

2. Deinde Ordines collati absque eo, quod suscipientes materiam cujusque Ordinis propriam tangerent, ut verior sententia tenet, irriti sunt, nulliusque valoris, aut effectus. Quare ordinari iterum sub conditione debent ordinari: ita Romæ fuit decretum, ac executioni mandatum, cum fratre Tecla Abyssino, & Monacho sancti Antonii, Anno Domini 1594.

3. Cum Stephanus Papa dist. 31. Can. Aliter, tradidit Orientalium veterum esse traditionem, ut eorum Sacerdotes matrimonio copulati sint,

cumque id illis nunquam interdixerit Ecclesia, nulla ratione id interdicens videtur, dummodo ante Sacerdotium matrimonium contrahatur: lex enim cœlibatus semper gravis vasa est & Græcis, & Orientalibus aliis, propterea conjugium permissum est illis ab Ecclesia.

De Matrimonio.

PRIMO, ritus sive consuetudo contrahendi in aliquibus gradibus, sine summi Pontificis, aut Episcopi dispensatione, jure divino non est prohibitus, quales sunt omnes alii ultra primum in linea transversali, ut verior sententia docet, & in linea recta omnes in infinitum.

2. Mos qui communissimus est inter Schismaticas nationes, quo permittitur ob fornicationem matrimonium dissolvi, est contra fidem, & ob id non tolerandus.

Hæc sunt quæ exempli gratia, quia fortè difficiliora, à nobis interim sunt allata. Videndæ omnino sunt interrogaciones, & responsa Summi Pontificis Gregorij XIII. de quibus supra. Illud tamen inter alia observandum Apostolicis ministris, quantum fieri possit, magnopere curandum, ut nationes omnes, quarum reductioni student, matricem Ecclesiarum Romanam Ecclesiam, non solum in fundamentis quantum fieri potest, fidei substantialibus, sed etiam in ritibus aliis, & caeremoniis imitentur. Si verò ægrè ferant à patris ritibus (ut frequenter fieri solet) discedere, salvâ fide Catholica, omnia alia sustinenda sunt propter electos. Oportebit tamen Sedem Apostolicam passim consulere; si verò non ita facilis sit accessus, re mature & cum judicio expensâ procedendum erit.

